

NIEUWSBRIEF FLORON-FWT 24, november 2001

Bijzondere vondsten 2000

P.F. Stolwijk & J.W. Bielen

Steeds weer is het aantal interessante vondsten zo groot dat we een moeilijke afweging moeten maken bij het selecteren van de te publiceren waarnemingen. We laten dan soorten die al eerder aandacht hebben gekregen weg evenals soorten die weliswaar slechts een paar vindplaatsen kennen, maar als verwilderd moeten worden beschouwd.

Tot deze categorie rekenen we de volgende (sier)planten:

Gele kamille (*Anthemis tinctoria*), Vingerhelmbloem (*Corydalis solida*), Hartblad-zonnebloem (*Doronicum pardalianches*), Hartgespan (*Leonurus cardiacus*), Gele maskerbloem (*Mimulus guttatus*), Roomse kervel (*Myrrhis odorata*), Overblijvende ossentong (*Pentaglottis sempervirens*), Mottenkruid (*Verbascum blattaria*). Deze zijn alle een of enkele keren aangetroffen. Vooral Gele maskerbloem lijkt sterk in opmars: 10 waarnemingen sinds 1989, waarvan 7 in 2000!

Ook soorten die in Twente niet (meer) zeldzaam, maar landelijk nog wel, vallen buiten de boot. Dit betreft met name Draadgentiaan (*Cicendia filiformis*) en Alpenrus (*Juncus alpinoarticulatus* subsp. *alpinoarticulatus*).

Waarnemingen van de volgende soorten blijven interessant, maar kunnen niet meer in extenso besproken worden.

Bieslook (*Allium schoenoprasum*) breidt zich steeds meer uit, vooral aan snelwegen. Dit is ook elders in het land waar te nemen, zo bijvoorbeeld in West Noord-Brabant tussen Raamsdonksveer en Zevenbergschehoek aan de A59, en tussen Blerick en Nijmegen aan de A73

Fijne kervel (*Anthriscus caucalis*), waarvan de eerste Twentse vondst na 1950 dateert van 1990, heeft nu reeds 6 vindplaatsen.

Steenbreekvaren (*Asplenium trichomanes*) is nu bekend van 8 vindplaatsen, die overigens niet alle meer bestaan.

Stomp vlotgras (*Glyceria notata*) - nu 10 vindplaatsen - duikt ook op steeds meer plaatsen op. In hoeverre dit uitbreiding is dan wel betere herkenning van de soort is moeilijk uit te maken.

- Kruidend moerasscherm (*Apium repens*): Rode Lijst 2. NIEUW VOOR FLORON-DISTRICT TWENTE.
Ten zuiden van Den Ham, nabij de Linderbeek (230-495), op koeienpaadje langs verlandende sloot. Een dicht plakkaat van ongeveer 40 x 40 cm. Begeleiders: Fioringras (*Agrostis stolonifera*), Rode waterereprijs (*Veronica catenata*) en Beekpunge (*V. beccabunga*). (Opg. K. Reinink).
In 1991 is de soort in naburig Salland gevonden (BOEDELTE, 1992) en nog recent bij Heeten (mededeling M.A.P. Horsthuis).
- Stinkende ballote (*Ballota nigra* subsp. *foetida*): Derde vondst in FLORON-district Twente.
In km-hok 227-479, niet ver van de twee km-hokken in Holten waar de soort eerder (1990 en 1994) gevonden werd. (Opg. K. Reinink)

- Bergdravik (*Bromopsis erecta* [syn. *Bromus erectus*]): Rode Lijst 4. Derde vondst in FLORON-district Twente. Waterwingebied Enschede (256-474). Een plant op grazig talud tussen de Glanshaver. (Opg. P. Spee & O.G. Zijlstra)
- Groene bermzegge (*Carex divulsa*): Rode Lijst 3. NIEUW VOOR FLORON-DISTRICT TWENTE. Holterberg (226-481), pal aan een fietspad. Een uitstoelende pol met veel bloeiwijzen, in een heischrale vegetatie met o.a. Fijn struisgras (*Agrostis capillaris*) en Hondsviooltje (*Viola canina*). Mogelijk met materiaal voor het fietspad meegekomen. (Opg. K. Reinink)
- Watergras (*Catabrosa aquatica*): Vierde vondst in FLORON-district Twente. In een greppel, west van Haaksbergen (243-464). Uit deze omgeving al bekend uit km-hok 241-464 en 242-464 (1980), waar de soort ondanks goed zoeken niet meer is teruggevonden. (Opg. Floristische Werkgroep Twente)
- Platte dravik (*Ceratochloa carinata*): [syn. *Bromus carinatus*] Derde vondst in FLORON-district Twente. Enschede (259-472), in berm. (Opg. P.F. Stolwijk)
- Galigaan (*Cladium mariscus*): Rode Lijst 3. Tweede vondst in FLORON-district Twente. De groeiplaats (Teesselinkven, 241-463) was al heel lang bekend, maar nooit eerder door ons bezocht. Een opgave van P. Sollmann voor km-hok 240-464 uit 1992 is niet gepubliceerd in de lijst bijzondere vondsten 1992. Waarschijnlijk heeft deze melding ons later bereikt. (Opg. P.F. Stolwijk & O.G. Zijlstra)
- Mosbloempje (*Crassula tillaea*): Rode Lijst 4. Tweede vondst in FLORON-district Twente. Aan de Holterbergweg (225-479), op een parkeerplaats. Verdichte, stenige grond van een parkeerplaats. Duizenden planten. (Opg. K. Reinink)
- Moerasstreepzaad (*Crepis paludosa*): Rode Lijst 3. Tweede vondst in FLORON-district Twente. Elzenbroekbos bij Weerselo (256-485). Honderden planten. Vindplaats was al langer bekend. (Opg. O.G. Zijlstra)
- Gesteeld glaskroos (*Elatine hexandra*): Derde vondst in FLORON-district Twente. Waterwingebied Enschede (257-474), waar de soort al uit een naburig km-hok bekend was. (Opg. P. Spee)
- Akkerviltkruid (*Filago arvensis*): Rode Lijst 0. NIEUW VOOR FLORON-DISTRICT TWENTE. Cirkels van Jannink (252-497), duizenden exemplaren. De soort, die oppervlakkig erg op Dwergviltkruid (*F. minima*) lijkt, gold in Nederland als uitgestorven. (Opg. Mevr. C.G. Abbink-Meijerink). Een artikel is in voorbereiding.

Akkerviltkruid (scan)

- Brede raai (*Galeopsis ladanum*): Rode Lijst 0. NIEUW VOOR FLORON-DISTRICT TWENTE.
Natuurreservaat bij Vasse (257-495), aan akkerrand. Gold in Nederland als uitgestorven. (Opg. C.G. Mevr. -Meijerink). Een artikel is in voorbereiding.
- Zachte hennepnetel (*Galeopsis pubescens*): Rode Lijst 1. Derde vondst in FLORON-district Twente.
Bij Vasse (253-496). (Opg. Mevr. C.G. Abbink-Meijerink)
- Grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*): NIEUW VOOR FLORON-DISTRICT TWENTE. 234-496.
Overijsselsch Kanaal Zwolle-Vroomshoop; ook in verbindingsgedeelte naar Overijsselsch Kanaal Almelo-de Haandrik (234-496). Meerdere vindplaatsen aan noordelijke oever. (Opg. Mevr. C.G. Abbink-Meijerink)
- Berghertshooi (*Hypericum montanum*): Rode Lijst 1. Nieuw voor de FWT.
Na jarenlange afwezigheid weer terug op de oude stek: het zogenaamde voetbrugbosje bij De Lutte (264-481). Vijf planten waarvan een bloeiend. (Opg. E.J. Weeda)
- Slijkgroen (*Limosella aquatica*): Vierde vondst in FLORON-district Twente.
Enschede, waterwingebied (256-474), aan de kleiige oevers van een waterbekken. Duizenden planten. (Opg. P. Spee)
- Geelhartje (*Linum catharticum*): Derde vondst in FLORON-district Twente.
Natuurreservaat bij Rijssen (232-477). Samen met Bosaardbei (*Fragaria vesca*) en Gewone vleugeltjesbloem (*Polygala vulgaris*). (Opg. E.J. Weeda)
- Grote wolfsklauw (*Lycopodium clavatum*): Rode Lijst 2.
Holterberg (227-484). (Opg. P. ten Den). (254-493) (Opg. Mevr. L. van Tweel-Groot). Talud A1 bij de Lutte (262-480). (Opg. M. Horsthuis). De soort was in Noordoost-Twente enkele tientallen jaren geleden voor het laatst gezien. De opgave uit 1988 van Losser in Gorteria 16: 138 betreft Moeraswolfsklauw (*Lycopodiella inundata*).
- Akkerleeuwenbek (*Misopates orontium*): Rode Lijst 3. Vierde vondst in FLORON-district Twente.
Bij Holten (225-478), op omgewerkte grond. Enkele planten. (Opg. K. Reinink)
- Parnassia (*Parnassia palustris*) Vijfde vondst in FLORON-district Twente.
In een reservaat bij Vasse (254-496). Kleine populatie in kwelzone op zure zandgrond met leeminslag. Hier ook: Veldrus (*Juncus acutiflorus*), Zomprus (*J. articulatus*), Knolrus (*J. bulbosus*). Klokjesgentiaan (*Gentiana pneumonanthe*) en het in Nederland zeer zeldzame Langhalsmos (*Trematodon ambiguus*). (Opg. C.G. Abbink-Meijerink)
- Blauw walstro (*Sherardia arvensis*): Rode Lijst 3. Derde vondst in FLORON-district Twente.
Bij Den Ham (229-496). (Opg. K. Reinink)

- Gewone veldsla (*Valerianella locusta*): NIEUW VOOR FLORON-district Twente. Bij Nijverdal (229-487), tientallen planten aan de rand van een weiland. (Opg. K. Reinink). Bij Vasse (254-495), in ruderaal berm. (Opg. J. Bielen). Deze soort komt weinig voor op het pleistoceen.
- Gladde ereprijs (*Veronica polita*): Tweede vondst in FLORON-district Twente. Bij Daarle (232-492), een paar planten aan de ingang van een weiland. (Opg. J. Alferink & K. Reinink)

Literatuur

BOEDELTE, G. (1992) Kruiwend Moerasscherm, Bleek schildzaad en Melige toorts terug in Oost-Nederland. *Natura* 9: 216-221.
